

DOI 10.26886/2520-7474.1(71)2026.4

UDC: 338.2:001.102

**THE IMPACT OF THE INFORMATION FACTOR ON THE
FORMATION OF MODERN ECONOMIC POLICY**

Illia Sahaidak, PhD in Economics, Doctoral Candidate

<https://orcid.org/0009-0000-8622-3704>

e-mail: i.v.sahaidak@udu.edu.ua

Drahomanov Ukrainian State University, Ukraine, Kyiv

This article examines the significance of information as a key resource in the formation and implementation of modern economic policy. It reveals the evolution of the role of information in economic governance – from traditional local knowledge in pre-industrial societies to modern digital platforms and artificial intelligence, which have become the foundation of the information economy. Theoretical approaches to understanding the role of information in the economy are characterized, particularly within the frameworks of post-industrial society theory, information economy, institutionalism, and digital economy.

The practical dimension of information's role in times of crisis, war, and Ukraine's post-war reconstruction is outlined. Information emerges not only as a tool for analysis and forecasting but also as a strategic basis for effective management of economic resources, diagnosing losses, designing recovery policies, and ensuring transparency in the use of international aid.

The article analyzes the transformation of classical models of economic management under the influence of digital innovations. Concepts such as digital platforms, information asymmetry, network economy, and new forms of value creation in the informational environment are explored. It is emphasized that in today's context, information becomes the fifth key factor of production alongside labor, land, capital, and entrepreneurship.

The connection between the quality of the informational base and the effectiveness of economic policy is highlighted, particularly in forecasting, planning, decision-making, control, and communication. It is argued that information asymmetry, lack of relevant data, or restricted access to it create significant barriers to the implementation of well-founded policy at both macro and micro levels.

Keywords: *information factor, economic policy, information resources, digital transformation, information economy, economic governance, data analytics, information security, digital strategy.*

Докторант, Сагайдак Ілля Вадимович, Вплив інформаційного фактору на формування сучасної економічної політики / Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна, Київ.

У статті досліджено значення інформації як ключового ресурсу у формуванні та реалізації сучасної економічної політики. Розкрито еволюцію ролі інформації в економічному управлінні – від традиційних локальних знань у доіндустріальних суспільствах до сучасних цифрових платформ, штучного інтелекту, які стали основою інформаційної економіки. Охарактеризовано теоретичні підходи до розуміння ролі інформації в економіці, зокрема в рамках теорій постіндустріального суспільства, інформаційної економіки, інституціоналізму та цифрової економіки.

Окреслено практичний вимір ролі інформації в умовах кризи, війни та повоєнної відбудови України. Інформація постає не лише як інструмент аналітики та прогнозування, а як стратегічна основа ефективного управління економічними ресурсами, діагностики втрат, розробки політик відновлення та забезпечення прозорості використання міжнародної допомоги.

Проаналізовано трансформацію класичних моделей економічного управління під впливом цифрових інновацій. Розкрито поняття цифрової платформи, інформаційної асиметрії, мережевої економіки та нових форм створення вартості в інформаційному середовищі. Підкреслюється, що в сучасних умовах інформація стає п'ятим ключовим фактором виробництва поряд із працею, землею, капіталом і підприємництвом.

Розкрито взаємозв'язок між якістю інформаційної бази та ефективністю економічної політики, зокрема в контексті прогнозування, планування, прийняття рішень, контролю та комунікації. Аргументовано, що інформаційна асиметрія, нестача релевантних даних або обмежений доступ до них створюють суттєві бар'єри для реалізації обґрунтованої політики на макро- та мікрорівні.

***Ключові слова:** інформаційний фактор, економічна політика, інформаційні ресурси, цифрова трансформація, інформаційна економіка, економічне управління, аналітика даних, інформаційна безпека, цифрова стратегія.*

Актуальність теми. У сучасних умовах економічного розвитку, що супроводжуються глобальною цифровізацією, зростанням обсягів даних, кризами та війнами, зокрема в Україні, виникає нагальна потреба переглянути роль інформації у формуванні ефективної економічної політики. Традиційні механізми економічного управління, побудовані на фрагментарних, повільно оновлюваних даних, втрачають актуальність в умовах високої динаміки економічних процесів та необхідності оперативного реагування на зовнішні й внутрішні виклики.

Постановка проблеми. Проблема полягає в тому, що попри визнання важливості інформаційного забезпечення, в багатьох країнах,

зокрема в Україні, відсутні цілісні, інтегровані інформаційні системи, здатні забезпечити повноту, точність і своєчасність даних, необхідних для ухвалення зважених рішень. Крім того, в умовах війни та відбудови особливо загострюється потреба в надійному, прозорому й стратегічно орієнтованому інформаційному супроводі економічної політики, який би враховував не лише економічні параметри, але й соціальні, безпекові та технологічні чинники.

Отже, головна проблема полягає в недостатності інформаційної бази для формування обґрунтованої, адаптивної та інноваційної економічної політики, що здатна оперативно та ефективно відповідати на виклики інформаційної епохи та слугувати інструментом сталого розвитку, особливо в постконфліктний період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика ролі інформації у формуванні економічної політики перебуває у центрі уваги як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників. Теоретичні засади осмислення інформації як ключового ресурсу соціально-економічного розвитку були закладені представниками теорії постіндустріального суспільства, такими як Деніел Белл Елвін Тоффлер, Ніколас Негропonte.

Вагомий внесок у розвиток теорії інформаційної економіки здійснили Кеннет Ерроу, Фріц Махлуп, Майкл Спенс, Джозеф Стігліц, Джордж Акерлоф. Актуальними є дослідження Дона Тапскота, який обґрунтував ідею «мережевого інтелекту» та довів, що цифрові технології формують нову логіку створення вартості.

Серед українських учених проблеми цифрової трансформації економіки та інформаційного забезпечення економічної політики досліджують Т. Гайдай, К. Дзюкевич, Д. Змієвець, В. Ковальчук, Є. Ніколаєв та інші. У їхніх працях розкриваються питання інституційних

змін, асиметрії інформації, цифрової глобалізації та ефективності економічної політики в умовах цифрової трансформації.

Разом із тим, попри наявність значної кількості наукових розробок, проблема комплексного аналізу інформаційного фактора саме у контексті формування сучасної економічної політики в умовах війни та повоєнної відбудови України залишається недостатньо систематизованою. Таким чином, існує наукова потреба в узагальненні теоретичних підходів і адаптації їх до сучасних українських реалій, що й визначає напрям подальшого дослідження.

Постановка завдання. Мета статті – обґрунтувати роль інформаційного фактора у формуванні сучасної економічної політики та визначити його функціональне значення в умовах цифрової трансформації, війни та повоєнної відбудови України.

Для досягнення поставленої мети необхідне вирішення наступних завдань:

- проаналізувати еволюцію ролі інформації в економічному управлінні від доіндустріального до цифрового етапу розвитку суспільства;
- узагальнити основні теоретичні підходи до трактування інформації в межах теорії постіндустріального суспільства, інформаційної економіки, інституціоналізму та цифрової економіки;
- визначити трансформацію класичних моделей економічного управління під впливом цифрових технологій і платформенізації економіки;
- окреслити функції інформації в процесі формування та реалізації економічної політики України в умовах війни та повоєнного відновлення;
- обґрунтувати необхідність розвитку інтегрованої інформаційної інфраструктури як стратегічної основи економічної політики держави.

Виклад основного матеріалу. Сучасна економічна політика неможлива без якісної інформаційної бази, забезпечує прийняття обґрунтованих рішень навіть в періоди стабільності та сталого розвитку. В ситуації невизначеності, війни та подальшої відбудови України інформаційна палітра стає критично важливим інструментом для ефективного управління економічними процесами.

Говорячи про значення інформації у розвитку економічної політики, варто підкреслити, що інформація завжди була ключовим чинником формування економічної політики, проте її роль суттєво змінювалася в залежності від технологічного прогресу та суспільних потреб. Роль інформації в економічній політиці на різних історичних етапах можна проаналізувати передусім через призму теорії інформаційного суспільства, а здобутки теорій інформаційної економіки, інституційної теорії та цифрової економіки будуть корисні для розуміння її ролі за сучасних умов.

Зокрема, у доіндустріальну епоху інформація була локальною, передавалася усно або через рукописні документи. Відповідно у традиційних суспільствах економічна політика базувалася на обмеженій інформації – переважно на локальних даних про врожайність, торгівлю та податки. Рішення приймалися на основі досвіду та традицій, а відсутність швидких засобів комунікації обмежувала масштаби управління.

З розвитком промисловості, транспорту та зв'язку в індустріальну епоху з'явилася потреба в більш точних даних для планування виробництва, логістики та фінансів. Уряди почали проводити переписи населення, збирати статистику зовнішньої торгівлі та промислових показників. Інформація стала основою для державного регулювання економіки, що знайшло відображення в політиці меркантилізму, протекціонізму та пізніше – кейнсіанства.

Прихід епохи масових даних і комп'ютеризації у ХХ столітті певною мірою узгоджується переходом до постіндустріального суспільства, теоретичні основи якого закладені у другій половині минулого століття у фундаментальних працях Д. Белла, А. Кумарасвами, А. Пенті, Е. Тоффлера. Концепт «постіндустріалізм» уперше обґрунтовано індійським дослідником А. Кумарасвами. Він трактував його як «стан суспільства, який настане після розпаду індустріалізму та означає «перманентну революцію», коли громади кваліфікованих ремісників, спираючись на свої «інтелектуальні та творчі сили», витісняють індустріальний капіталізм зсередини» [7]. Услід за ним Д. Белл у своїй праці «Майбутнє постіндустріальне суспільство» (1973) стверджує: «якщо індустріальне суспільство засноване на машинній технології, то постіндустріальне суспільство формується під впливом технології інтелектуальної. І якщо капітал і праця – головні структурні елементи індустріального соціуму, то інформація і знання – основа суспільства постіндустріального...» [9].

О. Тоффлер у своїй праці «Третя хвиля» (1980) характеризував постіндустріалізм власне як третю хвилю розвитку цивілізації, що починає формуватися у розвинутих країнах з середини 50-х років ХХ сторіччя. «Нова цивілізація, що народжується, зазначає дослідник у передмові до своєї легендарної праці, будується на руїнах старої індустріальної системи... Ця нова цивілізація приносить із собою нові сімейні стилі; змінені способи роботи, любові та життя; нову економіку; нові політичні конфлікти; і, крім усього цього, також змінену свідомість» [13, р. 10]. Він акцентує увагу, що традиційні ресурси (нафта, сталь) поступаються місцем інтелектуальному капіталу, а її головними рисами нової цивілізації є демасифікація, індивідуалізація та кібернетична революція. «Постіндустріальна економіка... заснована на інформації, освіті та інноваціях... вимагає не просто більше знань, а здатності

генерувати нові знання постійно» [13, с. 186]. Дійсно, із появою обчислювальної техніки та автоматизованих систем обробка інформації значно прискорилося. Урядів та корпорації почали використовувати економічні моделі, прогнозування та стратегічне планування. Наприклад, у другій половині ХХ ст. макроекономічна політика все більше спиралася на статистичні дані у питання аналізу та регулювання ВВП, інфляція, безробіття, що дозволило більш гнучко реагувати на кризи.

У часи переходу до постіндустрального суспільства на тлі усвідомлення ролі інформації і знань народжуються й інші теорії, які економічні процеси пояснюють в категоріях володіння та якості інформації. У цьому зв'язку заслуговує уваги теорія інформаційної економіки, становлення якої відбувається у працях американських вчених Д. Белла, К. Ерроу, Я. Маршака, М. Пората, Дж. Стіглера та Ф. Махлупа та ін. Ця галузь досліджує механізми створення інтелектуальної продукції, питання прав власності на неї та функціонування ринку інтелектуальних продуктів, безпосередньо впливаючи на формування державної економічної політики та процеси відтворення інформаційних ресурсів, інших елементів економічної системи та суспільно-економічні відносини, що при цьому виникають [5, с. 11]. Відповідно, інформаційною економікою, зазначає Є. Б. Ніколаєв, «є економічна система країни, в якій інформаційний сектор посідає центральне місце та визначальним чином впливає на функціонування всіх інших галузей. Інформаційний сектор утворюють ті сектори та галузі, в яких створюється інтелектуальний продукт (наука, освіта, телекомунікації тощо). Визначальними рисами цих секторів є застосування висококваліфікованої інтелектуальної праці, висока питома вага витрат на залучення інформаційних ресурсів порівняно із матеріальними витратами, створення нової інформації та знань як

головний продукт виробничої діяльності» [5, с. 16]. У межах інформаційної економіки отримала розвиток теорія інформаційної асиметрії Джорджа А. Акерлофу, Майкла Спенса й Джозефа Е. Стігліца, які у 2001 році Нобелівську премію. Основна ідея цієї теорії полягає в тому, що учасники ринку часто мають нерівний доступ до інформації про товари чи послуги, а «затрати на пошук релевантної, достатньої інформації можуть перевищити вигоди» [4, с. 127].

Інституційна теорія, що здобула розвиток у працях Д. Норта, О. Вільямсона та інших розуміє інформацію як інститут, обґрунтовуючи, що правила збору, обробки та доступу до даних впливають на економічне регулювання. Зокрема, Д. Норт у своїй праці «Розуміння процесу економічних змін» вивчає «аналітичну структуру елементів понятійного апарату когнітивних наук, соціології знання та інших галузей, які вивчають свідомісно-розумові та інтелектуально-знаннєві аспекти людської поведінки» [1, с. 15]. Це сприяло виникненню таких напрямків, як теорія трансакційних витрат, теорія прав власності, соціологія знання та сучасна економічна когнітивістика. Остання з цього переліку галузь наукового знання «дозволяє зрозуміти, як у свідомості людини формуються та змінюються переконання, керівні ментальні моделі, які в решті решт детермінують сприйняття оточуючого світу, ціннісні переваги при відборі інституційних альтернатив» [1, с. 17].

Й нарешті, теорія цифрової економіки (К. Тапскотт, Н. Негропonte, М. Кронін, С. Беккер, Я. Ісмаїл та інші), що трактує дані як новий фактор виробництва поряд із землею, працею, капіталом, ключову увагу приділяє інтернет-технологіям, які «докорінно змінять як глобальну економіку, так і суспільство» [2, с. 15]. Засновниками теорії цифрової економіки вважають канадського професора менеджменту Дона Тапскотта та американського експерту з інформатики Н. Негропonte. Використовуючи реальні приклади провідних ІТ компаній, футурист і

експерт у сфері цифрових інновацій Дон Тапскотт у своїй праці «Цифрова економіка: перспективи та небезпека в епоху мережевого інтелекту» (1996) [12] розкриває, як нові технології та бізнес-стратегії трансформують не лише бізнес-процеси, але й спосіб створення та продажу продуктів і послуг, структуру та цілі підприємства, динаміку конкуренції та всі правила успіху бізнесу. Вводячи поняття «мережевого інтелекту» (networked intelligence), автор представляє нову економічну парадигму, де знання, комунікації та глобальні зв'язки стають основним джерелом вартості. Він детально розглядає 12 принципів цифрової економіки, серед яких перехід від масового виробництва до індивідуалізації, важливість швидкості адаптації, глобальний характер нової економіки та ключова роль інформації як стратегічного ресурсу. Особливу увагу автор приділяє впливу технологій на організаційні структури, прогнозуючи занепад класичних ієрархій і появу мережевих організацій, де співпраця переважає над конкуренцією. Тапскотт також аналізує соціальні наслідки цифрової революції, включаючи проблеми приватності, питання кібербезпеки та цифрової нерівності, наголошуючи на необхідності нової етики в інформаційному суспільстві.

Засновник Media Lab у Массачусетському технологічному інституті Ніколас Негропonte, у своїй праці «*Being Digital*» (*Буття цифровим*, 1996) [11] досліджує перехід від аналогового світу, заснованого на фізичних об'єктах – таких як папір, плівка або пластинки, до цифрового, де інформація існує у вигляді бітів й може передаватися миттєво у цифровій формі. Це відкриває нові можливості для комунікації, медіа та бізнесу, роблячи інформацію більш доступною та інтерактивною. Він передбачає занепад традиційних ЗМІ – газет та лінійного телебачення, на користь персоналізованого цифрового контенту, який користувачі можуть вибирати та налаштовувати під себе. Окрім того, ключовою рисою цифрової епохи за Негропonte є *персоналізація технологій*. Він

вважає, що майбутні інтерфейси стануть більш адаптивними до потреб людини, використовуючи машинне навчання та штучний інтелект для створення індивідуальних досвідів. Він описує, як зміняться освіта (завдяки онлайн-навчанню), робота (через віддалену зайнятість) та розваги (за рахунок інтерактивних медіа). Також автор розглядає трансформацію соціальних взаємодій під впливом цифрових технологій, прогнозуючи появу *кіберпростору* як нового середовища для спілкування та життя. Він обговорює віртуальну реальність, цифрові громади та те, як технологія стирає межі між фізичним і віртуальним світами.

З часом у рамках теорії цифрової економіки класичний ланцюг вартості Портера трансформується в цифровий кумулятивний вартісний ланцюг. Інтернет-експерт Мері Кронін у своїй праці «Unchained Value: Нова логіка цифрового бізнесу» [10] доводить, що цифровий бізнес не може будуватися за моделями індустріальної епохи. Корпорації, які не усвідомлюють цього, зазнають поразки в електронному бізнесі, доки вони продовжуватимуть використовувати традиційний ланцюжок створення вартості як стратегічну модель для підприємства. Натомість у цій праці автор представляє радикально нову модель організації – систему цифрових цінностей, зосереджену не на статичних, внутрішньо зосереджених «ланцюжках», а на динамічних зовнішніх мережах відносин, які повною мірою використовують силу, гнучкість і можливості цифрової арени. За словами Кроніна, чотири фактори визначають нову систему цінностей цифрового бізнесу: 1) співпраця з кількома гравцями за межами фірми на основі об'єднання інформації в реальному часі; 2) освоєння динамічного ціноутворення для цифрових ринків; 3) встановлення довіри клієнтів і збільшення прибутків протягом усього життя завдяки проактивному балансу конфіденційності та персоналізації; 4) надання важливих онлайн-сервісів на основі відносин,

які можна надавати клієнтам миттєво. Використовуючи переконливі дані та тематичні дослідження десятків онлайн-компаній та інноваційних транснаціональних корпорацій, дослідник визначає нові реалії, з якими має рахуватися кожна компанія під час переходу від внутрішніх ланцюжків створення вартості до систем цінностей на основі Інтернету, і пояснює, хто виграє, а хто програє, коли процеси, які традиційно контролюються всередині фірми, оптимізовані для відкритого, мережевого цифрового середовища.

Досліджуючи основні бізнес-функції від управління ланцюгом постачання до проектування та виробництва продукту, від розподілу продажів до підтримки клієнтів, Кронін описує, як компанії повинні узгодити весь бізнес з Інтернетом, представляє проблеми та винагороди від успішного впровадження та розширення цифрової системи цінностей. «Незалежно від того, чи працює компанія з бітами та байтами чи цеглою та сталлю, Unchained Value пропонує вкрай необхідну основу для оцінки впливу Інтернету на джерела цінності бізнесу та конкурентних переваг» [10]. По суті модель Кроніна відображає сучасні тенденції, де ключову роль відіграють мережеві ефекти, цифрові платформи та постійне накопичення вартості.

С. Беккер називає ще одну вагому рису цифрової економіки платформенізація, маючи на увазі платформенні послуги (наприклад, Uber), онлайн-платформи (Amazon, Facebook, Google), що використовують дані для створення ринків (наприклад, динамічне ціноутворення), електронну торгівлю цифровими товарами (е-книги, відеоігри, фільми, програмне забезпечення) та мобільні технології та додатки [8]. А Я. Ісмаїл наголошує на ключовій перевазі цифровізації — можливості вести бізнес без фізичної присутності, розширюючи географію діяльності та доступ до ринків [14].

Окреслені теорії по суті концептуалізують сучасну еру цифрової революції, що перетворює інформацію на основний ресурс економіки. Великі дані (Big Data), штучний інтелект та цифрові платформи дозволяють аналізувати ринки в реальному часі, оптимізувати ланцюги поставок та персоналізувати економічну політику. «Центри створення доданої вартості переміщуються від традиційних галузей до цифрових процесів та наскрізних ресурсів, що породжує новий технологічний уклад та створює нові галузі економіки» [3]. У контексті переходу до шостого технологічного укладу та активного впровадження цифрових технологій Індустрії 4.0 – таких як Інтернет речей, штучний інтелект, аналіз великих даних Big Data, робототехніка, хмарні обчислення, віртуальна та доповнена реальність – у різні сфери діяльності, значно зростає потенціал для підвищення конкурентоспроможності майже всіх галузей економіки. Ці інноваційні рішення дозволяють оптимізувати виробничі процеси, нарощувати ефективність бізнес-моделей та забезпечувати стійкий розвиток у відповідності з вимогами сучасного ринку. «За допомогою зміни відносин зі споживачами та внутрішніх операційних процесів, зростання інноваційності, відбувається зміна форм і способів зайнятості, поява нових професій і спеціальностей, забезпечується дистанційний доступ до освітніх, медичних, адміністративних послуг тощо» [6]. Однак це також створює нові виклики: кібербезпеку, маніпуляції даними та нерівність у доступі до інформації, про що також попереджали у своїх прогнозах класики теорії цифрової економіки.

Отже, інформація як ключовий ресурс у формуванні та реалізації економічної політики дозволяє: аналізувати поточний економічний стан; прогнозувати тенденції та ризики; приймати обґрунтовані управлінські рішення; оцінювати ефективність політичних заходів; забезпечувати прозорість та громадську довіру до державних інституцій.

У період війни та відновлення інформація стає стратегічним ресурсом, який визначає ефективність економічної політики держави. Для України, яка переживає складний період відбудови після масштабних руйнувань, інформація має особливе значення. Вона дозволяє точно оцінювати масштаби збитків та пріоритетні напрямки відновлення, сприяє оптимальному розподілу обмежених ресурсів, підвищенню прозорості використання міжнародної підтримки та оперативному реагуванню на кризові ситуації та нові виклики. Отже, в процесі повоєнної відбудови інформація виконує кілька ключових функцій:

- **діагностична** – допомагає виявити найбільш постраждалі галузі та регіони, виявити масштаби збитків та оцінити потреби відновлення;
- **планувальна** – надає базу для розробки цільових програм відновлення;
- **контрольна** – дозволяє відстежувати ефективність використання коштів;
- **комунікаційна** – забезпечує взаємодію між державою, бізнесом і громадськістю.

Виконуючи ці функції інформація визначає швидкість реагування на кризи, точність управлінських рішень та довіру міжнародних партнерів.

Висновки. Інформація в усі часи була ключовим чинником формування економічної політики, проте її роль суттєво змінювалася в залежності від технологічного прогресу та суспільних потреб, що обґрунтовано класиками теорії постіндустріального чи інформаційного суспільства. Теорія інформаційної економіки, інституційна теорія та теорія цифрової економіки, що пояснюють економічні процеси пояснюють в категоріях володіння та якості інформації, більшою мірою

відображають сучасні тенденції цифрової революції, яка, використовуючи великі дані (Big Data), штучний інтелект та цифрові платформи, перетворює інформацію на основний ресурс економіки. У сучасному світі інформація як ключовий ресурс економічної політики дозволяє: аналізувати поточний економічний стан; прогнозувати тенденції та ризики; приймати обґрунтовані управлінські рішення; оцінювати ефективність політичних заходів; забезпечувати прозорість та довіру громадян до державних інституцій. В умовах війни та відновлення критично зростає роль її діагностичної, планувальної, контрольної та комунікаційної функції

Отже, інформаційна палітра – це «цифровий фундамент» економічної політики відбудови. Без неї неможливі швидке реагування на кризи, залучення інвестицій, довіра суспільства та міжнародних партнерів. Україні потрібно інвестувати в сучасні аналітичні системи, відкритість даних і підготовку фахівців, щоб інформація стала основним драйвером економічного відродження. Для повноцінного використання потенціалу інформаційної палітри Україні необхідно розвивати цифрову інфраструктуру збору та обробки даних; запроваджувати єдині стандарти інформаційного обміну; підвищувати кваліфікацію фахівців з економічного аналізу; забезпечувати відкритість та доступність даних для всіх зацікавлених сторін.

Література:

1. Гайдай, Т. (2014) Еволюція концептуально-методологічних основ теорії інституційних змін. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 11(164). 13-17.

2. Дзюкевич, К. (2023) Еволюція теоретичних концепцій цифрової глобалізації. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 81. 14-18.

3. Змієвець, Д.Л. (2023) Ефективність економічної політики в умовах зростаючої цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 54. <DOI: 10.32782/2524-0072/2023-54-23>, (2025, квітень, 22).
4. Ковальчук, В. (2009) Моделі ринків з асиметричною інформацією у дослідженнях нобелівських лауреатів. *Вісник THE*. № 3. 123-132.
5. Ніколаєв, Є.Б. (2011) Теорія інформаційної економіки: зміст та основні суперечності: дис. ... канд. економічних наук. Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Київ.
6. Соціальні, економічні та освітні трансформації в цифрову епоху: монографія (2022)/ за заг. ред. д-ра екон. наук С. В. Леонова, к-ки екон. наук О. А. Криклій. Суми : Сумський державний університет
7. Черниченко, Т.В., Козик, І.М. (2021) Концептуальні основи постіндустріального етапу розвитку економічної системи: теоретичні засади. *Економіка і суспільство*. 26. <<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-16>>, (2025, квітень, 01).
8. Becker, C. (2021) Taxing the Digital Economy in Sub-Saharan Africa. ENSAfrica, Johannesburg. <<https://www.ibanet.org/Taxing-the-digital-economy-sub-Saharan-Africa>> (2025, квітень, 05).
9. Bell, D. (1973) The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting. New York, Basic Books. <<https://archive.org/details/comingofpostind000bell>> (2025, квітень, 01).
10. Cronin, M. (2000) Unchained value. The new logic of digital business. Harvard Business School Press 60 Harvard Way Boston, MA United States.
11. Negroponte, N. (1996) Being Digital. Vintage.
12. Tapscott, D. (1996) The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. New York: McGraw-Hill.

13. Toffler, A. (1980) *The Third Wave*. Bantam Books.

14. Yasmin, I. (2020) *Digital Economy: State of Play and Implications for Developing Countries*. <https://www.cuts-geneva.org/pdf/SSEA19-Study-The_Global_Debate_on_Taxation_in_Digital_Economy.pdf> (2025, квітень, 05).

References:

1. Haidai, T. (2014). *Evoliutsiia kontseptualno-metodolohichnykh osnov teorii instytutsiinykh zmin* [Evolution of the conceptual-methodological foundations of the theory of institutional change]. *Visnyk KNU imeni T. Shevchenka. Ekonomika*, 11(164), 13–17. [in Ukrainian].

2. Dziukevych, K. (2023). *Evoliutsiia teoretychnykh kontseptsii tsyfrovoi hlobalizatsii* [Evolution of theoretical concepts of digital globalization]. *Svitove Hospodarstvo i Mizhnarodni Ekonomichni Vidnosyny*, (81), 14–18. [in Ukrainian].

3. Zmiiievets, D. L. (2023). *Efektyvnist ekonomichnoi polityky v umovakh zrostaiuchoi tsyfrovoi transformatsii* [Effectiveness of economic policy in the context of growing digital transformation]. *Ekonomika ta Suspilstvo*, (54). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-23> (2025, april, 22). [in Ukrainian].

4. Kovalchuk, V. (2009). *Modeli rynkiv z asymetrychnoiu informatsiieiu u doslidzhenniakh nobelivskykh laureativ* [Models of markets with asymmetric information in Nobel Prize-winning research]. *Visnyk TNE*, (3), 123–132. [in Ukrainian].

5. Nikolaiev, Ye. B. (2011). *Teoriia informatsiinoi ekonomiky: zmist ta osnovni superechnosti* [Theory of information economy: content and main contradictions] (PhD thesis). Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, [in Ukrainian].

6. Leonov, S. V., Kryklii, O. A. (Eds.). (2022). *Sotsialni, ekonomichni ta osvichni transformatsii v tsyfrovu epokhu* [Social, economic, and

educational transformations in the digital age]. Sumy: Sumy State University. [in Ukrainian].

7. Chernychenko, T. V., Kozyk, I. M. (2021). *Kontseptualni osnovy postindustrialnoho etapu rozvytku ekonomichnoi systemy: teoretychni zasady* [Conceptual foundations of the post-industrial stage of economic system development]. *Ekonomika i Suspilstvo*, (26). <<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-16>> (2025, april, 01). [in Ukrainian].

8. Becker, C. (n.d.). (2021) *Taxing the Digital Economy in Sub-Saharan Africa*. ENSAfrica. <<https://www.ibanet.org/Taxing-the-digital-economy-sub-Saharan-Africa>> (2025, april, 05). [in English].

9. Bell, D. (1973). *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting*. New York: Basic Books. <<https://archive.org/details/comingofpostind000bell>> (2025, april, 01). [in English].

10. Cronin, M. (2000). *Unchained Value: The New Logic of Digital Business*. Harvard Business School Press. [in English].

11. Negroponte, N. (1996). *Being Digital*. Vintage. [in English].

12. Tapscott, D. (1996). *The Digital Economy: Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence*. New York: McGraw-Hill. [in English].

13. Toffler, A. (1980). *The Third Wave*. Bantam Books. [in English].

14. Yasmin, I. (2020). *Digital Economy: State of Play and Implications for Developing Countries*. <https://www.cuts-geneva.org/pdf/SSEA19-Study-The_Global_Debate_on_Taxation_in_Digital_Economy.pdf> (2025, april, 05). [in English].

Copyright Illia Sahaidak ©. 2026. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.